Innoveren op aantal fronten tegelijk

Simultaan schaken op biologisch

Aad Jonker: "Ons bedrijf tekent voor de meest uiteenlopende slasoorten. Van vier typen babyleaf tot rucola en van red chard tot lollo rosso. Radijs maakt ook deel uit van het aanbod."

De vergelijking met simultaan schaken is gauw gemaakt. Biologisch tuinbouwbedrijf BiJo innoveert op een flink aantal fronten tegelijk. Thans is het vizier onder meer gericht op een betere manier van oogsten, op stroomlijning van het was- en inpakproces, op gebruik van vitaal water én op UV-belichting om schimmels te bestrijden. Eigenaar Aad Jonker: "De teelt en de dagelijkse bedrijfsvoering zijn de basis, maar daarnaast probeer je zoveel mogelijk te perfectioneren door vernieuwingen door te voeren."

TEKST: GERBEN STOLK BEELD: TOTALLY EYE PHOTOGRAPHY

Hij is 61 jaar en daarvan zit hij al 41 jaar in de glastuinbouw. Toch zijn de termen 'blasé' en 'routineus' wel de allerlaatste die van toepassing mogen worden geacht op Aad Jonker. Welnee, nu zoon Arno en dochter Elma bijna al hun energie wijden aan de dagelijkse bedrijfsvoering, heeft de oudste mede-eigenaar meer de gelegenheid zijn nieuwsgierigheid te laten prikkelen door allerlei noviteiten en veel tijd te besteden aan innovaties die BiJo sterker kunnen maken.

"Soms hoor ik wat, soms lees ik wat, soms kom ik iets tegen", zegt Jonker. "Dan denk ik: wat zou ons bedrijf daarmee kunnen? Nee, ik ben geen uitvinder. Ik ben ook niet uit ideële overwegingen begonnen met biologische producten. Mijn teelt staat voorop. Die mag niet lijden onder tests en experimenten. Maar als ik de kans heb iets te perfectioneren, dan probeer ik die te grijpen."

Biologische teler

In september liep hij Paul Asselbergs tegen het lijf tijdens het 'versevenement' Fresh Rotterdam in Ahoy. Asselbergs is innovatieadviseur bij Syntens, innovatienetwerk voor ondernemers.

De teler: "Paul heeft de functie van aanjager op zich genomen. Ik had een aantal ideeën en hij heeft er voor gezorgd dat die niet doodbloedden. Vanuit zijn netwerk zette hij ons ook op het spoor van personen en organisaties die wij nodig hadden om verder te komen met een aantal beoogde innovaties."

Niet dat BiJo niet in staat is op eigen kracht grenzen te verleggen. In het verleden voerde de onderneming uit 's-Gravenzande al heel wat fikse wijzigingen door. Zo ontpopte het bedrijf zich in de tweede helft van de jaren negentig als een biologische teler. Die verandering leidde ook tot een actieve benadering van afzetkanalen.

Zelf ketenregisseur

"Via The Greenery werd onze biologisch geteelde babyleaf niet verkocht. Toen ben ik zelf met een kistje onder mijn arm de markt opgegaan. Supermarktketens als Albert Heijn werden klant, ook omdat wij de producten zelf waren gaan verpakken: nóg een innovatie."

Biowinkels toonden zich ook enthousiast. "Je moet je voorstellen: in die tijd had je in natuurvoedingswinkels eigenlijk alleen

maar grove tuinbouwproducten als peen en ui. Wij voegden er iets verfijnds aan toe: kant-en-klare sla in een verpakking."
Al met al nam Jonker het verkoopproces in eigen hand en ontwikkelde hij zich met BiJo tot 'ketenregisseur'.
BiJo tekent voor de meest uiteenlopende slasoorten. Van vier typen babyleaf tot rucola en van red chard tot lollo rosso. Radijs maakt ook deel uit van het aanbod. Jonker: "Over innovatie gesproken: sinds vorig jaar leveren we radijs in een aantrekkelijke verpakking: een blokzakje in plaats van een puntzakje. Binnenkort worden er namens The Greenery tomaatjes en minikomkommertjes aan toegevoegd, waar we de markt mee op gaan."

CO_2 uit de grond halen

Wat zijn precies de innovaties die hem voor ogen staan sinds hij met Syntens in contact kwam? "Ik heb tegen Asselbergs gezegd: ik kom je op het juiste moment tegen, want wat mij heel erg bezighoudt is de kwestie hoe je CO_2 uit de grond kunt halen. Kijk, CO_2 is slecht voor de wortels. Het leidt tot een verrottingsproces. Hoe zou je nu enerzijds CO_2 uit de grond kunnen verwijderen en anderzijds zuurstof aan die grond toevoegen?"
Asselbergs: "Kortom, hoe kun je beter oogsten? Namens het KennisPlatform Glastuinbouw is nu een expert van de Technische Universiteit Delft druk doende te adviseren over verbetering van het huidige systeem."
De adviseur legde ook de link met specifieke kennis nadat Jonker had geopperd ter bestrijding van schimmel gebruik te maken van UV-bestraling. "Als biologisch bedrijf mogen wij geen gewasbeschermingsmiddelen gebruiken. Tegelijkertijd loop je wel het risico dat radijs wit krijgt. Vanuit het bedrijfsleven wordt nu voor ons onderzocht wat de beste opstelling is. De schimmel ontstaat aan de onderkant van het blad en het blad ligt op de grond. Hoe kun je die plek met UV bestralen? Door het blad op te laten wervelen met lucht? Binnenkort zijn we erachter."

De best mogelijke hygiëne

Nóg een innovatie die op de rol staat: de realisatie van een complete 'straat' waar groenten worden gewassen, gedroogd én verpakt. Jonker: "Het huidige proces willen we stroomlijnen. Op dit moment vangen we de gewassen producten op in manden, daarna gaan ze naar een apparaat waar we ze centrifugeren en vervolgens verplaatsen we ze richting de verpakking. Dat moet één vloeiende lijn worden, ook omdat je een klein risico loopt dat groenten er na het centrifugeren minder gaaf uitkomen."Wij streven naar de best mogelijke hygiëne, de best mogelijke kwaliteit en ook naar een grote efficiëntie. Dankzij Syntens zijn we in gesprek met deelnemers van Food & Nutrition Delta."
Asselbergs: "Dat is een door de overheid opgezet programma om van Nederland de meest innovatieve food & nutrition-regio in Europa te maken."

Jonker: "Wij streven bij het wassen en verpakken naar de best mogelijke hygiëne, de best mogelijke kwaliteit en ook naar een grote efficiëntie."

Levend, vitaal water

Voor 2008 staat nóg meer op het programma. De teler: "Ik geloof in levend water, in vitaal water, in water dat vanwege bepaalde mineralen bijvoorbeeld een extra reinigend karakter heeft. In de spoelput gaan we een element met dergelijk water hangen. Ik wil bekijken wat het effect is. Gaat de vitaliteit van de planten omhoog na een spoelbeurt? Herstellen ze zich beter dan met het water dat we nu gebruiken? Als de antwoorden positief zijn, gooien we het ook in het bassin voor de kas. Dat zou het bodemleven moeten verbeteren. Maar zo ver zijn we dus nog niet."
Hebben Jonker en BiJo nog meer noten op de zang? Wordt er op nóg meer borden tegelijk geschaakt? "Ja, wat ook speelt, is dat we volvelds willen oogsten. Nu is dat nog onmogelijk, omdat zich ruimtes tussen de bedden bevinden. Wij willen toe naar de situatie waarin je aangesloten zaait en ook over de héle breedte maait."

SAMENVATTING

Eerder, sneller en beter innoveren. Biologisch tuinbouwbedrijf BiJo heeft bepaald geen gebrek aan vernieuwende ideeën. Syntens bekleedt daarbij de rol van aanjager. Daardoor denkt en werkt BiJo op dit moment aan een betere oogstmethode, een efficiënter en kwalitatief beter was- en inpakproces én UV-belichting om schimmels te bestrijden. Innoveren dus op een aantal fronten tegelijk. Geen probleem, want ooit veranderde deze onderneming in dezelfde periode in biologische teler, werd gelijktijdig ketenregisseur en voegde het verpakken toe aan de activiteiten.